

IJTIMOIIY TARAQQIYOT QONUNLARI

Qurbondurdiyeva Zilola

Andijon davlat pedagogika instituti "Ijtimoiy-gumanitar fanlar va san'at" fakulteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" sirtqi ta'lim yo'nalishi 3-bosqich talabasi

Usmonova Shohsanam

Igamberdiyev Doniyorbek

Andijon davlat pedagogika instituti "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi o'qituvchilari

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy taraqqiyot qonunlari haqida fikr yuritilgan. Shuningdek, ijtimoiy taraqqiyot qonunlarining o'ziga xos ahamiyati, jamiyat hayotida tutgan o'rni haqida bayon qilingan.

Annotation: this article reflects on the laws of social progress. It also describes the special importance of the laws of social development, its role in the life of society.

Аннотация: В этой статье рассматриваются законы общественного развития. Также говорится об особом значении законов общественного развития, их роли в жизни общества.

Kalit so'zlar: boshqaruv, siyosat, ijtimoiy muammolar, iqtisodiyot, adolat barqarorlik

Keywords: governance, politics, social problems, economy, justice sustainability

Ключевые слова: управление, политика, социальные проблемы, экономика, справедливость, стабильность

Ijtimoiy taraqqiyot qonunlari, boshqaruv, siyosat, va ijtimoiy muammolar sohasidagi qonunlarning birlashgan to'plami hisoblanadi. Ular bir qancha muhim maqsadlarga yo'l qo'yimoqda, jumladan odamlar o'rtasida barqaror, hamkorlik va tinchlikni ta'minlash uchun bo'ladi. Bu qonunlar obro'ning madaniyatini, siyosiy tizimini, iqtisodiyatini, va boshqa sohasini ta'sir qiladi. Ijtimoiy taraqqiyot qonunlarining birinchi maqsadi odamlar o'rtasidagi munosabatlarni tartibga solish va muvozanatni ta'minlashdir. Bu qonunlar odamlar va jamiyat o'rtasidagi munosabatlarni belgilaydi, huquqiy va ijtimoiy intizomni mustahkamlab turadi. Ularning mavzulari jamiyatning har bir sohasiga tegishli bo'lib, o'z ichiga iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy, va madaniy munosabatlarni o'z ichiga oladi.¹ Ijtimoiy taraqqiyot qonunlarining ikkinchi muhim maqsadi iqtisodiy rivojlanish va investitsiyalarni ko'rib chiqishdir. Bu qonunlar moliyaviy tizimni, investorlar va biznesni himoya qilish uchun kerakli qonunlar va shartlar bilan ta'minlaydi. Ularni qo'llash orqali, mamlakatlar o'zlarining iqtisodiyotini rivojlantirishga yordam bera oladilar. Ijtimoiy taraqqiyot qonunlari odamlarning asosiy huquqlarini himoya qiladi. Bu huquqlar o'z ichiga odamlar tomonidan qadrlanadigan yashash, ehtiyotkorlik, erkinlik, va boshqalar kabi narsalarni o'z ichiga oladi. Ular shuningdek, jinoyatlar va jazolar tizimini belgilab, adolatsizlik va jinoyatlar bilan kurashishda qo'llaniladi. Ijtimoiy taraqqiyot qonunlari o'zaro diplomatik munosabatlarni ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. Ularning mavzulari mamlakatlararo shartnoma, xalqaro shariatlar va inson huquqlarini o'z ichiga oladi. So'nggi qaroratda, ijtimoiy taraqqiyot qonunlari jamiyatning umumiy rivojlanishi va odamlarning yaxshi turmush tarzini ta'minlashda katta o'rin egallaydi. Ularning amal qilishining natijasi sifatli, barqaror jamiyat yaratilishi va har bir fuqaroning huquqlari va erkinliklari bilan himoyalangan, tinch va sog'lig'i va xayotni o'z ichiga olgan mamlakatlarni shakllantiradi. "Ijtimoiy Taraqqiyot Qonunlari" deb nomlangan bo'lim, bir davlat yoki tashqi hodisalarda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirish, insonlar va jamiyatni rivojlantirishga yo'l qo'yimoqda. Ular odatda madaniyat, siyosat, iqtisod

---

¹ Falsafa. Qomusiy lug'at. -T., "Sharq", 2004 yil.

va ijtimoiy sohalarda amalga oshiriladi va hukumatlar tomonidan qabul qilingan qonunlar, siyosatlar va dasturlar jihatidan ijaradorlikni rag'batlantirish, ijtimoiy qo'llab-quvvatlashni oshirish, iqtisodiy modernizatsiyani ta'minlash, insonlarning huquq va erkinliklarini himoya qilish, to'g'ri ma'naviyat va qadrlashga yordam berish va boshqalar kabi ko'plab maqsadlarga yo'l qo'ymoqda². Ijtimoiy taraqqiyotning asosiy qonuni insonlarning huquq va erkinliklarini himoya qilish, adolat, barqarorlik, va barpo etishdir. Bu qonunlar insonlarning hayot sifatini oshirish, shuningdek, ta'lim, sog'lik, ish, va maishiy va ijtimoiy rivojlanishlariga boy egallikni ta'minlash uchun ajratilgan. Bularning o'rni turli davlatlarda o'zaro farqli bo'lishi mumkin. Masalan, bir davlatda ijtimoiy taraqqiyot qonunlari qoniqtirish va ishlab chiqarish sohasidagi taraqqiyotga ahamiyat beradi, boshqa bir joyda esa shuningdek, adolat va demokratiya sohasidagi rivojlanishga fokuslanishi mumkin. Bunday qonunlar ob'ektiv maqsadlarga yo'naltirilishi kerak, va ular odatda o'z davlatning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy sharoitiga mos ravishda shakllanadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, bunday qonunlar xususiy shakllanishiga qarab, ularni iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishning amalga oshirilishi uchun qo'llanish, xalqaro ta'lim va yordamning o'rni, va ijtimoiy jiddiyatlarga munosib yechim topish kerakligini ko'rsatadi.

Ijtimoiy taraqqiyot qonunlari odatda yangi texnologiyalarni qabul qilish, insonlarning qadrlanishini oshirish, va umumiy ko'nikmalar va manfaatlarni oshirishni talab qiladi.

Bu qonunlar, davlat va jamiyatning o'zaro ishbilarmonligini oshirish va ijtimoiy muammoni hal qilish uchun muhim vositalardir.

---

² Falsafa. O'quv qo'llanma. E. Yusupovning umumiy tahrir ostida. -T., "Sharq", 1999 yil.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Falsafa. Qomusiy lug'at. -T., "Sharq", 2004 yil.
2. J.Tulenov Jamiyat falsafasi. Oltinchi bo'lim. -T., 2001 yil.
3. Falsafa. O'quv qo'llanma. E.Yusupovning umumiy tahrir ostida -T., "Sharq" 1999 y
4. Falsafa asoslari. Axmedova M. va V.S. Xon tomonidan tahrirlangan). -T., tahrir. "Mehnat", 2004 yil.
5. Falsafa (Matbua Axmedovaning umumiy tahriri ostida) -T., "O'zbekiston filasouflari Milliy jamiyati" nashriyoti, 2006 yil